

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ**ΑΠΟΦΑΣΗ
12/2020**

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου, συνήλθε στον συνήθη γι' αυτό τόπο την 9.4.2019 και ώρα 10:00, προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Αθανάσιο Κουτρομάνο, πρόεδρο, Ξενοφόντα Μορώνη, αντιπρόεδρο και τα μέλη: Καλλιόπη Διαμαντάκου, Βασίλειο Καραποστόλη, Νικόλαο Κιάο, Ευαγγελία Μήτρου, Γεώργιο Σαρειδάκη, και Δήμητρα Παπαδοπούλου. Απόν το μέλος Γεώργιος Πλειός, ο οποίος είχε κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν η ενδεχόμενη παραβίαση της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας από τον τηλεοπτικό σταθμό με τον διακριτικό τίτλο ΣΚΑΪ, ιδιοκτησίας της εταιρείας με την επωνυμία ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ ΑΝΩΝΥΜΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ & ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ, αναφορικά με την προστασία ανηλίκων τηλεθεατών, την προστασία της μνήμης τεθνεώτος, το τεκμήριο αθωότητας κατηγορουμένων και τον προσδιορισμό της ταυτότητάς τους στη διάρκεια πρωινής ενημερωτικής εκπομπής.

Για τον έλεγχο σχηματίστηκε φάκελος με αριθμό 400/10.12.2018, ο οποίος ανατέθηκε στη διοικητική υπάλληλο Μαρία Κοντογιάννη και στην ειδική επιστήμονα - νομικό Ρέα Λαμπροπούλου. Η διοικητική υπάλληλος υπέβαλε στο ΕΣΡ τις με αριθμό πρωτοκόλλου 140/ΕΣ/31.1.2019 και 148/ΕΣ/4.2.2019 εκθέσεις καταγραφής των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης. Στη συνέχεια, η ειδική επιστήμων υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθμό πρωτοκόλλου 183/ΕΣ/13.2.2019 νομική της εισήγηση.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης παρέστησαν οι πληρεξούσιοι δικηγόροι του σταθμού Αφροδίτη Γουγά και Στάθης Γεωργόπουλος, ο παρουσιαστής Δημήτρης

Οικονόμου, καθώς και ο Γιάννης Κολοκυθάς, διευθυντής ενημερωτικών εκπομπών. Ερωτηθέντες από τον Πρόεδρο, οι εκπρόσωποι του σταθμού δήλωσαν ότι γνωρίζουν το περιεχόμενο του φακέλου, έλαβαν δε τον λόγο και ανέπτυξαν τους ισχυρισμούς τους. Ζήτησαν στη συνέχεια -και η Ολομέλεια δέχτηκε- να τους παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση εγγράφου υπομνήματος μέχρι και την 19.4.2019 και ώρα 14.00 και η συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Ο σταθμός κατέθεσε στη Γραμματεία το με αριθμό πρωτοκόλλου 2298/18.4.2019 υπόμνημά του.

Την 4.2.2020 και ώρα 11.00 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου Συγκροτήθηκε από τους: Αθανάσιο Κουτρομάνο, πρόεδρο και τα μέλη: Καλλιόπη Διαμαντάκου, Βασίλειο Καραποστόλη, Νικόλαο Κιάο, Ευαγγελία Μήτρου, και Γεώργιο Σαρειδάκη. Από το μέλος Γεώργιος Πλειός, ο οποίος είχε κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ. Παρέστη επίσης και η ανωτέρω εισηγήτρια, η οποία ανέπτυξε το ζήτημα προφορικά και αποχώρησε. Η Ολομέλεια, αφού παρακολούθησε την επίμαχη ροή προγράμματος και μελέτησε το σύνολο των στοιχείων του φακέλου:

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

I. Νομικό Μέρος

1. Το ΕΣΡ είναι η αρμόδια κατά το Σύνταγμα Ανεξάρτητη Αρχή (άρθρο 15 παρ. 2) για την άσκηση του άμεσου ελέγχου του κράτους επί της ραδιοφωνίας και της τηλεοράσεως και την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων. «Ο άμεσος έλεγχος του κράτους...έχει ως σκοπό... την εξασφάλιση της ποιοτικής στάθμης των προγραμμάτων που επιβάλλει η κοινωνική αποστολή της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας, καθώς και το σεβασμό της αξίας του ανθρώπου και την προστασία της παιδικής ηλικίας και νεότητας».
2. Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 1 του Συντάγματος «ο σεβασμός και η προστασία της αξίας του ανθρώπου αποτελούν την πρωταρχική υποχρέωση της Πολιτείας».
3. Κατά το άρθρο 106 παρ. 2 του Συντάγματος «η ιδιωτική οικονομική πρωτοβουλία δεν επιτρέπεται να αναπτύσσεται σε βάρος της ελευθερίας και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας ή προς βλάβη της εθνικής οικονομίας».

4. Κατά το άρθρο 21 παρ. 1 του Συντάγματος «η οικογένεια, ως θεμέλιο της συντήρησης και προαγωγής του Έθνους, καθώς και ο γάμος, η μητρότητα και η παιδική ηλικία τελούν υπό την προστασία του κράτους».
5. Κατά το άρθρο 1 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης(που έχει νομική ισχύ επί τη βάση της Συνθήκης της Λισαβόνας, άρ. 6 της ΣΕΕ): «Η ανθρώπινη αξιοπρέπεια είναι απαραβίαστη. Πρέπει να είναι σεβαστή και να προστατεύεται». Το άρθρο 24 παρ. 1 εδ. δ' του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορίζει ότι «σε όλες τις πράξεις που αφορούν τα παιδιά, είτε επιχειρούνται από δημόσιες αρχές είτε από ιδιωτικούς οργανισμούς, πρωταρχική σημασία πρέπει να δίνεται στο υπέρτατο συμφέρον του παιδιού».
6. Το Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα του 1966 (Ν. 2462/1997), στον πρόλογο του, αναφέρεται στην «αναγνώριση της εγγενούς αξιοπρέπειας και των ίσων και αναφαίρετων δικαιωμάτων όλων των μελών της ανθρώπινης κοινωνίας». Το άρθρο 24 παρ. 1 του αυτού νόμου ορίζει ότι «κάθε παιδί, χωρίς διάκριση λόγω φυλής, χρώματος, γένους, γλώσσας, θρησκείας, εθνικής ή κοινωνικής προέλευσης, περιουσίας ή γέννησης, έχει δικαίωμα, έναντι της οικογένειας του, της κοινωνίας και του κράτους στα μέτρα προστασίας που απαιτεί η θέση του ως ανηλίκου».
7. Το άρθρο 1 παρ. 8 του Ν. 3592/2007 ορίζει ότι «η παροχή ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών και η εκπομπή ραδιοτηλεοπτικών προγραμμάτων εξυπηρετούν την κοινωνική αποστολή της ραδιοφωνίας και τηλεόρασης, την πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας και ιδίως το σεβασμό της αξίας του ανθρώπου κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 15 του Συντάγματος».
8. Κατά το Π.Δ. 109/2010 άρθρο 26 παρ. 4 «οι τηλεοπτικοί οργανισμοί ελεύθερης λήψης οφείλουν να μη μεταδίδουν προγράμματα τα οποία ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ιδίως... σκηνές υπερβολικής βίας, καθώς και να μη μεταδίδουν σκηνές φυσικής ή λεκτικής βίας στα ειδησεογραφικά τους προγράμματα, χωρίς αυτό να είναι αναγκαίο για την πληροφόρηση του κοινού για ορισμένο γεγονός».
9. Σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 1 του Ν. 4173/2013(που τροποποιήθηκε με το Ν. 4324/29.4.2015 που επανιδρύει την ΕΡΤ και ισχύει και για την ιδιωτική τηλεόραση κατ' εφαρμογή του άρθρου 3 παρ. 1α του Ν. 2328/1995) «οι ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές της ΕΡΤ Α.Ε. καθώς και το περιεχόμενο των διαδικτυακών

ιστοτόπων της, εμπνέονται από τα ιδανικά της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της αξίας του ανθρώπου, της προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου ως ατόμου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου...». Στο άρθρο 2 παρ. 3 εδ. β' του ως άνω νόμου ορίζεται ότι «οι οπτικοακουστικές υπηρεσίες που παρέχει η Ε.Ρ.Τ. Α.Ε. πρέπει να ανταποκρίνονται στην ποιοτική στάθμη που επιβάλλουν η κοινωνική αποστολή και η πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας και να σέβονται ιδίως την αξία του ανθρώπου και την προστασία της παιδικής ηλικίας και της νεότητας».

10. Ο Ν. 2101/1992, που κυρώνει τη «Διεθνή Σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού» ορίζει στο άρθρο 17(που αφορά στα μέσα μαζικής ενημέρωσης) ότι: τα συμβαλλόμενα κράτη ευνοούν την επεξεργασία κατάλληλων κατευθυντήριων αρχών που να προορίζονται για την προστασία του παιδιού από την ενημέρωση και το υλικό που βλάπτουν την ευημερία του.

11. Σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 1 του Π.Δ. 77/2003: «Η αρχή ότι ο κατηγορούμενος τεκμαίρεται αθώος μέχρι την αμετάκλητη καταδίκη του γίνεται σεβαστή και συνεπώς δεν προεξοφλείται το αποτέλεσμα της δίκης, ούτε οι κατηγορούμενοι αναφέρονται, άμεσα ή έμμεσα, ως ένοχοι. Ο φερόμενος ως δράστης δεν πρέπει να αναφέρεται με απαξιωτικούς για το πρόσωπο του χαρακτηρισμούς, ούτε να γίνεται αναφορά σε αυτόν με μοναδικό προσδιορισμό την εθνοτική του καταγωγή ή το θρήσκευμά του». Το άρθρο 11 παρ. 5 του ως άνω προεδρικού διατάγματος ορίζει ότι «με την επιφύλαξη των οριζόμενων στην εκάστοτε ισχύουσα οικεία νομοθεσία, δεν επιτρέπεται η αναφορά ονομάτων ή άλλων στοιχείων δηλωτικών της ταυτότητας καθώς και η χρησιμοποίηση εικόνων προσώπων που θεωρούνται ύποπτοι τέλεσης εγκλημάτων».

12. Σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 2 της ΕΣΔΑ (Ν.Δ. 53/1974): «Παν πρόσωπον κατηγορούμενον επί αδικήματι τεκμαίρεται ότι είναι αθών μέχρι της νομίμου αποδείξεως της ενοχής του». Η παρ. 1 εδ. α' του αυτού άρθρου ορίζει: «Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσις του δικασθή δικάως, δημοσία και εντός λογικής προθεσμίας, υπό ανεξαρτήτου και αμερολήπτου δικαστηρίου, νομίμως λειτουργούντος το οποίον θα αποφασίση είτε επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως, είτε επί του βασίμου πάσης εναντίον του κατηγορίας ποινικής φύσεως».

13. Το άρθρο 48 παρ. 1 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης(που έχει νομική ισχύ επί τη βάσει της Συνθήκης της Λισαβόνας, άρ. 6 της

ΣΕΕ) ορίζει ότι «κάθε κατηγορούμενος τεκμαίρεται ότι είναι αθώος μέχρι αποδείξεως της ενοχής του σύμφωνα με το νόμο».

14. Το άρθρο 14 παρ. 2 του Ν. 2462/1997 που επικυρώνει το Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα του 1966 ορίζει ότι «κάθε πρόσωπο που κατηγορείται για ποινικό αδίκημα τεκμαίρεται ότι είναι αθώο εωσότου η ενοχή του αποδειχθεί σύμφωνα με το νόμο».

15. Το άρθρο 3 παρ. 2 εδ. α' του Ν. 4173/2013(όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 4324/2015-ΦΕΚ Α 44/29.4.2015 για την ΕΡΤ και ισχύει και για την ιδιωτική τηλεόραση κατ' εφαρμογή του άρθρου 3 παρ. 1α του Ν. 2328/1995) ορίζει ότι «οι ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές της ΕΡΤ Α.Ε. καθώς και το περιεχόμενο των διαδικτυακών ιστοτόπων της διέπονται, από το σεβασμό στην ιδιωτικότητα του ατόμου και την αρχή του τεκμηρίου της αθωότητας των πολιτών».

16. Τέλος, κατά τα στοιχεία β' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Ν. 2863/2000, το Ε.Σ.Ρ. ελέγχει την τήρηση των όρων που προβλέπονται στην εκάστοτε ισχύουσα ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία για τη νόμιμη, διαφανή και ποιοτική λειτουργία των δημόσιων και ιδιωτικών φορέων και επιβάλλει τις από το άρθρο 4 του Ν. 2328/1995 προβλεπόμενες διοικητικές κυρώσεις.

Από το συνδυασμό των ως άνω διατάξεων συνάγονται τα ακόλουθα:

α) Οι ανήλικοι τηλεθεατές, λόγω της μη αναπτυγμένης κρίσης τους, της συναισθηματικής ανωριμότητας τους και του ιδιαίτερα ευαίσθητου ψυχικού τους κόσμου, επηρεάζονται βαθιά, κατά κοινή πείρα, από τα μηνύματα και τις εικόνες που προβάλλονται από την τηλεόραση. Η επιρροή αυτή μπορεί μακροπρόθεσμα να μεταβάλλει τους κανόνες και τις αξίες μιας κοινωνίας, καθώς μεταβάλλεται ο τρόπος με τον οποίο γίνεται αντιληπτός ο κοινωνικός περίγυρος. Η τηλεόραση συνδημιουργεί τις καθημερινές συνθήκες της γνωστικής, συναισθηματικής και κοινωνικής ανάπτυξης των ανηλίκων, καθώς αυτή προϋπάρχει στο περιβάλλον στο οποίο οι ανήλικοι αναπτύσσονται, με αποτέλεσμα να συνδέονται μαζί της από νωρίς(ενδεικτικά ΣτΕ 147/2017, 3793/2015, 1668/2015, 1177/2015, 1259/2015). Οι διατάξεις που αφορούν στην προστασία της παιδικής ηλικίας είναι αναγκαστικού δικαίου(ΣτΕ 2572/2015), ο δε κίνδυνος προκλήσεως βλάβης στους ανηλίκους είναι δυνατόν να προκύπτει από το όλο περιεχόμενο μιας εκπομπής(ΣτΕ 495/2015, 3208/2014, 4407/2013).

β) Η προστασία της αξίας του ανθρώπου αποτελεί θεμελιώδη υποχρέωση της πολιτείας. Ειδικότερα η διάταξη του άρθρου 2 παρ. 1 του Συντάγματος δεν θεσπίζει ατομικό δικαίωμα ούτε αποτελεί απλή διακήρυξη, αλλά κανόνα δικαίου συνταγματικού επιπέδου. Η διάταξη αυτή αποτελεί θεμελιώδη συνταγματικό κανόνα αντικειμενικού χαρακτήρα(ΑΠ 40/1998). Η έννοια της αξίας του ανθρώπου περιλαμβάνει την ενυπάρχουσα στον κάθε άνθρωπο ουσία, αυτή που φέρει ως έλλογον με φυσική, ηθική και νομική υπόσταση(ΣτΕ 4782/2012, 714/2013, 3311/2013, 4157/2014, 4992/2014). Ως εκ τούτου, δεν μπορεί ο φορέας να τεθεί εκουσίως εκτός της σφαίρας προστασίας αυτού του δικαιώματος. Μέσω της γενικής ρήτρας του άρθρου 57 ΑΚ για την προστασία της προσωπικότητας, η συνταγματική αρχή του σεβασμού στην αξία του ανθρώπου τριτενεργεί στο πεδίο του ιδιωτικού δικαίου. Έτσι, κάθε πρόσωπο δικαιούται να απολαμβάνει τόσο από τους φορείς της κρατικής εξουσίας, όσο και από οποιονδήποτε τρίτο τη μεταχείριση που αρμόζει σε έλλογο και συνειδητόν. Παρόλο που με το θάνατο του προσώπου λήγει η προσωπικότητα και αποσβέννυνται τα δικαιώματα που απορρέουν από αυτήν, παραμένει ο αναγκαίος σεβασμός στη μνήμη του και η ύπαρξη ενός κύκλου προσώπων που τρέφουν αισθήματα αγάπης προς τον θανόντα. Προσβολή της μνήμης του νεκρού, ως συνέχεια της εν ζωή προσωπικότητας του ατόμου, μπορεί να συντελεστεί με κάθε τρόπο κατά τον οποίο είναι δυνατή προσβολή και επί ζώντος ατόμου, όπως με αντίστοιχη προσβολή της τιμής, της εικόνας, του απορρήτου και αναπαραστάσεως εν γένει της ζωής του αποθανόντος(ΑΠ 1293/2017). Αφετηρία αποτελεί η διαφύλαξη της καλής μνήμης του νεκρού και κριτήριο για τη διάγνωση της ύπαρξης ή όχι προσβολής η προσωπικότητα του νεκρού και ο τρόπος που ο ίδιος θα αντιδρούσε στη συγκεκριμένη περίπτωση. Οι ραδιοτηλεοπτικοί σταθμοί έχουν υποχρέωση σεβασμού της αξίας του ατόμου και της προσωπικότητας αυτού(άρθρο 27 Π.Δ. 109/2010) είτε αυτό είναι εν ζωή είτε έχει αποβιώσει(ΣτΕ 4391/2013).

γ) Επί τη βάση των ίδιων ως άνω αρχών για την προστασία της αξίας του ανθρώπου γίνεται δεκτό ότι η προστασία αυτή εκτείνεται και στον φερόμενο ως δράστη εγκληματικής πράξης για τον οποίο υπάρχει υποχρέωση των σταθμών να μην αναφέρεται με απαξιωτικούς για το πρόσωπο του χαρακτηρισμούς και να μην μεταδίδονται στοιχεία δηλωτικά της ταυτότητας του. Η υποχρέωση σεβασμού στην αξία του ανθρώπου δεσμεύει και τους ραδιοτηλεοπτικούς σταθμούς, γεγονός που έχει ως συνέπεια ότι τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, στο μέτρο που δραστηριοποιούνται

στο χώρο της κρατικής ποινικής δικαιοδοσίας, οφείλουν να σέβονται το τεκμήριο αθωότητας ως νομοθετικό όριο που τα δεσμεύει(ενδεικτικά ΣτΕ 1386/2004, 253/2005, 1380/2005, 3336/2007, 1617/2012, 4426/2013, 993/2013, 3586/2014, 891/2015, ΑΠ 1394/2012).

II. Πραγματικό Μέρος

Από τα έγγραφα του φακέλου, την παρακολούθηση της επίμαχης ροής προγράμματος από την Ολομέλεια και τους ισχυρισμούς της εγκαλουμένης (προβληθέντες προφορικός και εγγράφως), προκύπτουν τα εξής:

α) Στη διάρκεια της εκπομπής «Σήμερα» που μεταδόθηκε από τον τηλεοπτικό σταθμό Σκάι στις 6.12.2018 από ώρα 6.00΄ έως 10.00΄ με σήμανση 2^{ης} κατηγορίας(κατάλληλο-επιθυμητή η γονική συναίνεση) και παρουσιαστή τον Δημήτρη Οικονόμου επικουρούμενο από την Μαρία Αναστασοπούλου, μεταδίδονται πληροφορίες για τον θάνατο της φοιτήτριας Ελένης Τοπαλούδη στη Ρόδο και τους φερόμενους ως δράστες της δολοφονίας της(21χρονος ελληνικής καταγωγής και 19χρονος αλβανικής καταγωγής). Σχολιάζεται ότι πιθανόν να ζούσε η κοπέλα αν είχε μεταφερθεί έγκαιρα στο νοσοκομείο, γίνεται μνεία στην πιθανή ανασκευή της ομολογίας του 19χρονου κατηγορούμενου, προβάλλονται δηλώσεις δικηγόρων που αναφέρονται σε διώξεις για βιασμό και φόνο. Σε ρεπορτάζ μεταδίδονται πληροφορίες για τις αλληλοκατηγορίες των δύο υπόπτων που έχουν συλληφθεί για τη δολοφονία της Ελένης, για τον τρόπο που φέρεται να την πέταξαν στη θάλασσα, ενώ καλεσμένοι συζητούν για το θέμα των ποινών και της απαξίας αυτών. Οι παρουσιαστές αναφέρουν τους δύο κατηγορούμενους ως «φερόμενους ως δολοφόνους».

β) Στη διάρκεια της εκπομπής «Σήμερα» της 7.12.2018, οι παρουσιαστές αναφέρονται στην πρόθεση των κατηγορουμένων να δολοφονήσουν την κοπέλα, στο σχεδιασμό που είχαν κατά νου δένοντας τα πόδια του θύματος, ενώ προβάλλουν βίντεο-ντοκουμέντο που αφορά στον 19χρονο κατηγορούμενο[φαίνεται ένας άντρας έξω από σπίτι που συναντά μια κοπέλα]σχολιάζοντας τη βαναυσότητα των δύο ατόμων και την επιθυμία τους να εξαφανίσουν την κοπέλα. Αναμεταδίδοντας απόσπασμα από την εκπομπή «Μαζί σου», προβάλλεται εικόνα του 19χρονου κατηγορούμενου με θόλωση όπου περιγράφει πώς χτύπησε την κοπέλα και πώς αποφασίστηκε να την πετάξουν στα βράχια. Στη διάρκεια της συνομιλίας των

παρουσιαστών με το δικηγόρο της οικογένειας του θύματος που βρίσκεται στο στούντιο, προβάλλεται ανά διαστήματα φωτογραφία στην οποία διακρίνονται δύο πόδια(φαίνονται λευκά) από τα γόνατα και πάνω δεμένα στους αστραγάλους με σχοινί. Ο δικηγόρος αναφέρει ότι είναι δεδομένο ότι έχει γίνει βιασμός της κοπέλας πριν το κτύπημα με το σίδερο, ενώ παραπέμπει στην ιατροδικαστική έκθεση μιλώντας για πνιγμό του θύματος, μηχανισμό θανάτου, υπαραχνοειδή αιμορραγία, κατάγματα στο κεφάλι, DNA που βρίσκεται παντού στο σπίτι, τι σημαίνει η έννοια του βιασμού και πότε πρόκειται για απόπειρα βιασμού. Οι παρουσιαστές αναφέρουν τους δύο κατηγορούμενους ως «φερόμενους ως δράστες».

γ) Στη διάρκεια της εκπομπής «Σήμερα» της 10.12.2018, οι παρουσιαστές μεταδίδουν απόσπασμα τηλεφωνικής συνομιλίας του πατέρα του θύματος Γ. Τοπαλούδη ο οποίος καταγγέλλει την ύπαρξη ενός κυκλώματος βιαστών και εκβιαστών στο νησί της Ρόδου. Προβάλλεται απόσπασμα της συνέντευξης με τον δικηγόρο της οικογένειας του θύματος(που είχε μεταδοθεί στις 7.12.2018)που κάνει μνεία στα κτυπήματα και στο βιασμό του θύματος, ενώ διαβάζεται απόσπασμα της ιατροδικαστικής έκθεσης. Σε τηλεφωνική συνομιλία με τον πατέρα του θύματος, ο τελευταίος δηλώνει: οι αρχές κάνουν το καθήκον τους και πρέπει να αναζητηθεί η αλήθεια. Οι παρουσιαστές αναφέρουν τους δύο κατηγορούμενους ως «φερόμενους ως δράστες». Στην εκπομπή παρευρίσκονται καλεσμένοι που σχολιάζουν εκθέτοντας τις απόψεις τους για το θέμα.

δ) Στη διάρκεια της εκπομπής «Σήμερα» της 11.12.2018, μεταδίδεται ρεπορτάζ για τον ξυλοδαρμό από συγκρατούμενους του 19χρονου κατηγορούμενου στις φυλακές. Στην οθόνη προβάλλονται αποσπάσματα απολογίας του 21χρονου κατηγορούμενου, ενώ μεταδίδεται απόσπασμα από την εκπομπή «Μαζί σου», στην οποία φαίνεται να μιλά ο πατέρας του 21χρονου κατηγορούμενου με την πλάτη στο φακό, αλλά χωρίς αλλοίωση της φωνής του. Ρεπόρτερ στη Ρόδο ανακοινώνει τη συζήτηση που είχε με τον πατέρα του 21χρονου: ο πατέρας δηλώνει ότι ο γιος του δούλευε στις επιχειρήσεις του, ήταν ζωηρό παιδί, δεν ήταν εγκληματική προσωπικότητα. Μετά οι παρουσιαστές αναφέρονται σε δύο βίντεο σχετικά με τον ξυλοδαρμό στις φυλακές Αυλώνα του Αλβανού φερομένου ως δράστη της δολοφονίας της φοιτήτριας. Προβάλλεται βίντεο στο οποίο φαίνεται κάποιος καθισμένος σε μια γωνία και άλλοι γύρω του με απειλητικές διαθέσεις. Υπάρχει θόλωση στα πρόσωπα και αφαίρεση ήχου σε ορισμένα τμήματα. Μια φωνή λέει «δεν το έκανα εγώ, ο άλλος το έκανε»,

άλλη φωνή λέει «βγάλε τα ρούχα σου». Το βίντεο είναι σύντομο αλλά επαναλαμβάνεται και παραμένει επαναλαμβανόμενο ως φόντο στην οθόνη. Στην εκπομπή παρευρίσκονται καλεσμένοι που σχολιάζουν εκθέτοντας τις απόψεις τους για το θέμα. Παρουσιαστές και καλεσμένοι επισημαίνουν ότι πρόκειται για άγριες εικόνες, ότι είναι καταδικαστέα η αυτοδικία, ότι οι εικόνες αυτές αναπαράγουν βία και διαμορφώνουν εικόνες βίας στην κοινωνία.

ε) Στη διάρκεια της εκπομπής «Σήμερα» της 12.12.2018, οι παρουσιαστές διαβάζουν τίτλους από πρωτοσέλιδα εφημερίδων που προβάλλονται στην οθόνη. Μέσω των πρωτοσέλιδων δύο εφημερίδων προβάλλεται το μικρό όνομα του 19χρονου κατηγορούμενου και εικόνα του προσώπου του με μαύρα γυαλιά. Ακολουθεί η προβολή του επεξεργασμένου βίντεο του ξυλοδαρμού του 19χρονου κατηγορούμενου στις φυλακές, στο οποίο φαίνεται κάποιος καθισμένος σε μια γωνία και άλλοι γύρω του με απειλητικές διαθέσεις. Υπάρχει θόλωση στα πρόσωπα, αφαίρεση ήχου σε ορισμένα τμήματα και υποτιτλισμός των λεγομένων. Απόσπασμα του συγκεκριμένου βίντεο επαναλαμβάνεται ανά διαστήματα και στη διάρκεια της υπόλοιπης εκπομπής. Μεταδίδεται απόσπασμα από την εκπομπή «Μαζί σου» στο οποίο φέρεται να μιλά κρατούμενος που δηλώνει πως συμμετείχε στον ξυλοδαρμό του νεαρού, ότι υπήρχαν 7 μαχαίρια εναντίον του 19χρονου και κανείς δεν θα μπορούσε να τον προστατέψει. Αργότερα προβάλλεται ανακοίνωση κρατουμένων στις φυλακές Αυλώνα που δηλώνουν σχετικά με τον 19χρονο κρατούμενο *«ο τύπος εκτός από μερικές σφαλιάρες και κλωτσιές, δεν έπαθε τίποτα...»*. Στην εκπομπή παρευρίσκονται καλεσμένοι που σχολιάζουν εκθέτοντας τις απόψεις τους για το θέμα. Από τους συμμετέχοντες στην εκπομπή διατυπώνονται απόψεις για την αγριότητα του εγκλήματος καταδικάζοντας την πράξη, τον άγραφο νόμο των φυλακών, την ηθική απαξία των εγκλημάτων, τις πρακτικές αντεκδίκησης, τους χώρους απομόνωσης, τον υπερπληθυσμό και την ιεραρχία των εγκλημάτων στις φυλακές, την καταδίκη της αυτοδικίας, τον συντονισμό εγκληματικών ενεργειών μέσα από τις φυλακές.

III. Υπαγωγή

Ενόψει όλων αυτών, καθίσταται σαφές ότι η εγκαλούμενη εταιρεία παραβίασε - εκ προθέσεως - τις αναφερόμενες στο νομικό μέρος της παρούσας διατάξεις που αφορούν στην προστασία των ανηλίκων τηλεθεατών λόγω της προβολής του βίντεο

ξυλοδαρμού του φερομένου ως δράστη και των πράξεων αυτοδικίας εναντίον του. Επομένως, πρέπει να επιβληθεί στην εγκαλουμένη διοικητική κύρωση και δη εκείνη του προστίμου.

Δεν ετελέσθη-όπως έκρινε κατά πλειοψηφία η Ολομέλεια-προσβολή της μνήμης τεθνεώτος και επομένως, δεν πρέπει η εγκαλούμενη να υποστεί διοικητικές κυρώσεις για το εν λόγω θέμα.

Δεν ετελέσθη-όπως έκρινε ομόφωνα η Ολομέλεια- παραβίαση του τεκμηρίου αθωότητας των κατηγορουμένων και προσδιορισμού της ταυτότητας τους, διότι, ακόμα και αν δίνονται επαρκή στοιχεία για τον προσδιορισμό της ταυτότητας τους, αυτή δεν κατέστη γνωστή μέσω της εκπομπής, καθώς είχε ήδη καταστεί ευρύτατα γνωστή. Επομένως, δεν πρέπει η εγκαλούμενη να υποστεί διοικητικές κυρώσεις για το εν λόγω θέμα.

Περαιτέρω, με βάση τη βαρύτητα της παραβάσεως και το κοινώς γνωστό μερίδιο τηλεθεάσεως του συγκεκριμένου τηλεοπτικού σταθμού, κρίνεται ότι για την παραβίαση των διατάξεων για την προστασία των ανηλικών τηλεθεατών το επιβλητέο πρόστιμο είναι εκείνο των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ.

Ένα μέλος μειοψήφησε προτείνοντας ως επιβλητέο πρόστιμο το ποσό των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης δέχεται ότι ο σταθμός της εγκαλουμένης παραβίασε - εκ προθέσεως – τη ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία ως προς την υποχρέωση προστασίας των ανηλικών τηλεθεατών, κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Επιβάλλει στην εταιρεία με την επωνυμία ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ ΑΝΩΝΥΜΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ & ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ, ιδιοκτήτρια του τηλεοπτικού σταθμού ΣΚΑΪ, τη διοικητική κύρωση του προστίμου των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ.

Κατά το άρθρο 4 παρ. 3 του Ν. 2328/1995, όπως έχει μετά την δια του άρθρου 23 παρ. 5 εδ. β' του Ν. 3166/2003 αντικατάστασή του, η παρούσα απόφαση κατά την προαναφερόμενη κύρωση του προστίμου, είναι εκτελεστή κατά:

1. Της εταιρείας ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΝΤΟΤ ΚΟΜ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ, που εδρεύει στο Φάληρο, στην οδό Εθνάρχου Μακαρίου και Φαληρέως 2, με ΑΦΜ 998921252, Δ.Ο.Υ. ΦΑΕ Πειραιά.
2. Του Ιωάννη Αλαφούζου του Αριστείδη, με ΑΦΜ 022253837, Δ.Ο.Υ. Κηφισιάς, ως νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας.
3. Του Ιωάννη Σπανολιού του Κωνσταντίνου, με ΑΦΜ 007698074, Δ.Ο.Υ. Γλυφάδας, ως νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας.
4. Της Ευαγγελίας Κουτσαυτάκη του Κωνσταντίνου, με ΑΦΜ 075618967, Δ.Ο.Υ. Κορυδαλλού, ως νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 4^η Φεβρουαρίου 2020 και δημοσιεύτηκε την 11^η Σεπτεμβρίου 2020.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΟΥΤΡΟΜΑΝΟΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΑΡΑΖΙΔΟΥ